

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет історії та філософії
Кафедра історії України та спеціальних історичних дисциплін

Силабус навчальної дисципліни

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Рівень вищої освіти:	Перший (бакалаврський)
Галузь знань:	03 Гуманітарні науки
Спеціальність:	035 Філологія
Спеціалізації:	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька
Освітньо-професійні програми:	Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька
Обсяг	3 кредити, 90 годин
Семестр, рік навчання	І-й семестр, перший рік навчання
Дні, час, місце	Згідно з розкладом
Викладач (-і)	ВІНЦОВСЬКИЙ Тарас Степанович , доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії України та спеціальних історичних дисциплін ГОНЧАРУК Тарас Григорович , доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії України та спеціальних історичних дисциплін ПОЛТОРАК Володимир Миколайович , кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України та спеціальних історичних дисциплін ЮРАШ Євген Олександрович , кандидат історичних наук, викладач кафедри історії України та спеціальних історичних дисциплін
Контактний телефон	+380974547217 Вінцовський Т.С. +380673694160 Гончарук Т.Г. +380682014177 Полторак В.М. +380968886675 Юраш Є.О.

E-mail	vintskovskyi@onu.edu.ua hist-ua@onu.edu.ua
Робоче місце	вул. Єлисаветинська, 12, кабінет №10
Консультації	За затвердженим графіком

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами освіти здійснюватиметься у будь-який зручний спосіб, у залежності від форми організації роботи університету – за допомогою електронної пошти, телефону та очних зустрічей на кафедрі історії України та спеціальних історичних дисциплін.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення дисципліни є історія та культура України від найдавніших часів до початку XXI століття, матеріальні і духовні цінності українського народу, його державності, історична біографістика, розвиток політичної та економічної думки, історія політичних партій, повсякдення, військова історія, історії української діаспори. Зміст програми дисципліни передбачає оволодіння студентами знаннями з комплексу міждисциплінарних предметів у межах гуманітаристики.

Мета курсу.

Метою викладання навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів з основними досягненнями науки в галузі історичної україністики як фундаментальної дисципліни в системі гуманітарних знань, основними історичними етапами розвитку української культури, формування наукового розуміння минулого України як складової частини світової спільноти. Тому важливе місце у структурі дисципліни займає розуміння основних закономірностей формування суспільних відносин у глобальному світі.

Завдання дисципліни:

Основними завданнями вивчення дисципліни є ознайомити здобувачів з місцем історії у системі університетського навчання; систематизувати наявні знання з вітчизняної історії; ознайомити із закономірностями суспільно-політичних, соціально-економічних та культурних процесів, що проходили на українських землях, сформулювати уявлення щодо оцінок найбільш дискусійних подій історії України; сприяти формуванню уявлень про міжпредметні зв'язки у вивченні гуманітаристики; звернути увагу здобувачів на новітні засоби передачі інформації з історії України в контексті викликів епохи постправди; показати закономірності історичного розвитку при вивченні основних етапів становлення вітчизняної і зарубіжної культури та її взаємозв'язок із соціально-економічними, політичними процесами суспільства.

Очікувані результати.

Здобувач повинен знати: основні закономірності історичного процесу на теренах Центрально-Східної Європи; місце Української держави в історії Європи; специфіку творення Української державності на різних етапах історичного процесу; найголовніші дати та події з історії України; роль найвідоміших політичних діячів, представників культури в історії України; особливості становища українських земель у складі сусідніх держав; причини та перебіг основних воєнно-політичних подій.

Здобувач повинен вміти: працювати з основною літературою до пропонованого курсу; використовувати різноманітні навчальні методи для обробки комплексу наявної інформації; узагальнювати фактичний матеріал, набутий під час лекцій та

самостійно опрацьованої літератури до курсу; орієнтуватися в особливостях полеміки навколо дискусійних питань; синхронізувати основні події історії України з всесвітньою історією; виробити вміння критично ставитися до усталених стереотипів в рецепції минулого.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (20 год.) та практичних (10 год.) занять, організації самостійної роботи здобувачів (60 год.). У ході читання дисципліни використовуються різноманітні методи навчання, які притаманні системі вищої академічної освіти. Серед них найтрадиційнішим залишається пояснювально-ілюстративний метод, у межах якого викладач допомагає здобувачам сформуванню знання завдяки аудиторній роботі. Основною складовою даного методу є засвоєння теоретичного матеріалу під час прослуховування лекцій, на яких здобувачі отримують знання, а також демонструють вміння засвоїти навчальну програму, запропоновану викладачем для самостійного опрацювання.

Окрім вищевикладеного методу, використовується метод проблемного викладення. Він допомагає, використовуючи практику активної полеміки на практичних заняттях, формувати вміння здобувача критично ставитися до вивченої наукової літератури, заслуханих рефератів і доповідей, лекційного курсу. Викладач, поставивши навчальне завдання, формулює пізнавальну мету, а потім, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. У такий спосіб здобувачі освіти стають співучасниками наукового пошуку. Вивчаючи окремі теми, використовується й дослідницький метод, який передбачає організацію активного пошуку розв'язання висунутих пізнавальних завдань, аналізуючи історичні джерела й пропонуючи самостійні висновки.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основні тенденції вивчення історії України

Тема 1. Давня історія України.

Тема 2. Україна у період раннього середньовіччя.

Тема 3. Українські землі в складі Речі Посполитої (1569-1648 рр.).

Тема 4. Визвольна війна українського народу середини XVII ст.

Тема 5. Гетьманщина наприкінці XVII століття – у першій половині XVIII століття.

Тема 6. Українські землі у складі двох імперій наприкінці XVIII – на початку XX ст.

Тема 7. Перша світова війна і Українська революція (1914-1921 рр.).

Тема 8. УРСР між двома світовими війнами.

Тема 9. Україна під час Другої світової війни.

Тема 10. Сучасна Україна (1991-2014 рр.).

Перелік рекомендованої літератури

1. Бойко О. Д. Історія України. 4-е вид. Київ: Академія, 2012. 704 с.
2. Грицак Я. Нариси історії України: формування модерної української нації XIX – XX ст. Київ: Генеза, 2019. 656 с.
3. Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України. Київ: Портал, 2022. 408 с.

4. Магочій П.-Р. Ілюстрована історія України / пер. з англ. [С. Біленький]. Київ : Критика, 2012. 446 с.
5. Мицик Ю., Бажан О. Від трипільців до кіборгів. Коротка історія України. Київ: Кліо, 2022. 688 с.
6. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. Київ, 2016. 496 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Під час реалізації навчальних завдань здобувачі мають можливість накопичувати бали за рахунок наступних видів роботи: підготовка до практичних занять (60 балів), захисту рефератів або есе (20 балів), підсумковий контроль (20 балів). Загальна підсумкова оцінка визначається як сума балів за результатами поточного, періодичного і підсумкового контролю.

Критерії оцінювання відповідають сучасним стандартам університетської освіти, зокрема, здобувачі повинні передусім продемонструвати розуміння сутності історичного процесу в межах отриманих питань. А також знати опорні дати, імена, терміни тощо. Здобувач/ка зобов'язаний підготувати кожен пункт плану практичного заняття у повному обсязі. Відповідь має бути побудована на основі розуміння причин явища, його перебігу та наслідків. Здобувачі не повинні обмежуватися стислим просторікуванням, а продемонструвати системні знання з теми семінару. Вони передбачають не стільки констатацію фактів, скільки пояснення їхньої сутності. Якісна підготовка до практичних занять передбачає ознайомлення з навчальними книгами/брошурами, лекційним матеріалом, енциклопедіями, довідниками, науковими статтями. Категорично не рекомендується використовувати сайти сумнівного характеру, де відсутня прив'язка тексту до авторства! На найвищі бали за практичне заняття можуть розраховувати ті здобувачі, хто у повному обсязі відповідав на усі питання теми. Детальна характеристика оцінювання уміщена у робочу програму дисципліни.

Самостійна робота здобувачів освіти.

Самостійна робота здобувачів зорієнтована на виконання тих видів робіт, які передбачають опанування додатковими знаннями у позааудиторний спосіб згідно визначених викладачем завдань. Вона є складовим елементом університетської освіти та закономірним продовженням аудиторної роботи викладача і здобувачів. Формою організації самостійної роботи є виконання наступних завдань: підготовка до лекцій та практичних занять, написання рефератів, есе на одну з тем, запропонованих у межах навчальної дисципліни.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

Здобувачі освіти зобов'язані відвідувати академічні заняття, у випадку пропуску пар вони мають самостійно засвоїти пропонований обсяг матеріалу і за домовленістю з викладачем продемонструвати в усній чи письмовій формі результати роботи. У випадку навчання в іншому ЗВО або професійної діяльності, якщо це не суперечить нормативним документам ОНУ імені І. І. Мечникова, здобувачам дозволяється дистанційно (після консультації з викладачем) опрацювати увесь пропонований навчальний матеріал. Усі види навчальної роботи вони повинні виконати до початку сесії. Терміни перескладання визначаються деканатом факультету.

Політика щодо академічної доброчесності:

Визначається «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-2021.pdf)

Політика щодо відвідування та запізнень:

Визначається принципами внутрішньої самоорганізації та дисципліни учасників освітнього процесу, разом з тим лояльним ставленням до особливостей людської поведінки у критичних ситуаціях. Це означає, що здобувачі освіти повинні вчасно (згідно затвердженим деканатом розкладом занять) з'являтися в аудиторії. Винятки можуть бути пов'язані лише з обставинами, на які не можуть вплинути учасники освітнього процесу. У випадку суттєвого запізнення здобувача освіти на заняття викладач залишає за собою право не дозволити такому студенту долучитися до освітнього процесу на зазначеній лекції чи практичному занятті, а реалізовувати його у формі самостійної позааудиторної роботи.

Мобільні пристрої:

Рекомендується вимкнути звукові сигнали на мобільних пристроях й використовувати їх лише за крайньої потреби. Викладач може дозволити використовувати мобільні пристрої задля реалізації навчальних завдань, окрім складання іспиту.

Поведінка в аудиторії:

Визначається загальноприйнятими нормами поведінки у публічних місцях, зокрема, в освітніх закладах. Відтак учасники освітнього процесу мають не порушувати зазначені норми, у тому числі щодо зовнішнього вигляду, стилю спілкування тощо. У випадку девіантної (асоціальної) поведінки здобувачів освіти викладач залишає за собою право попросити такого порушника залишити аудиторію, аби не ставити під загрозу повноцінну реалізацію освітніх завдань іншими студентами.